

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

Uredništvo se nahaja v Trstu ulica
Eoschetto, 5 - Telefon 1570.

Izhaja v Trstu 1 in 15 vsaki mesec

Naročnina za celo leto 9.40 K.
za pol leta 4.70 K.

Upravništvo Dunaj V. Zentagasse 5.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Pozamezna števil. 18 vin.

Država v državi

Socijalna politika koraka v Avstriji tako počasi, kakor v nobeni drugi državi. Se to, kar se na tem polju stori, se posnema iz drugih naprednejših držav. Pa tudi to ne bi bilo še najslabše, če bi se taki zakonski načrti pravilno posneli; ali obžalovanja vredno je to, da se posnema skoraj vsikdar le najslabše, dočim se dobro izpusti. Tako imamo stanovsko zavarovalnico proti nezgodam za avstrijske železničarje, ki ni nič drugega, nego slabo posnetje nemčijskega zavarovalniškega zakona. Ali, dočim ima železničar v Nemčiji, pravico do rente, če je ponesrečil mej potjo na delo, mora avstrijski železničar dokazati, da je ponesrečil na delu, ako hoče dobiti rento. In tako bi lahko našli celo vrsto takih slabo kopiranih zakonov. Obrtni zakoni ki ščitijo industrijalno delavstvo in ki omejujejo brezmejno izkoriščevanje istega, nimajo za železničarje nobene veljave.

V vsaki tovarni se lahko prikaže, brez vsakega naznanila, obrtni nadzornik.

Le-ta ima dolžnost, da si ogleda varstvene naprave in da zahteva njih spolnitev.

In če bi se tovarničar uprl takim zahtevam, gotovo bi sledila denarna globa. Seveda so poklicani nadzorovalni organi, mnogokrat preveč popustljivi napram prizadetim tovarničarjem. Ali to ne izpremeni dejstva, da obstoje za industrijalno delavstvo varstveni zakoni. Nedeljski počitek, maksimalni delavni čas, obrtna nadzorništva in obrtna sodišča, to so pridobitve industrijalnih delavcev. Moč tega delavstva pa tiči, v njih strokovnih organizacijah, s katerimi so zrinili nazadnjaške vlade na pot socijalno političnega delovanja. Le železničarji so jedini v delavstvu za katere nimajo vse gori citirane socijalne naprave in zakoni, nobene veljave. Železničarji opravljajo še danes nepretrgano 24 urno službo in so dostikrat tudi med svojim počitkom poklicani na delo, ker na vseh koncih in krajih primanjkuje vslužbencev. Železniške uprave štedijo povsod kjer koli morejo, z osebjem. To varčevanje z osebjem povzročuje mnogokrat železniške nezgode, ki bi se preprečile, če bi bilo osebje odpočito in v zadostnem številu.

Generalna inšpekcija za avstrijske železnice, je pa napram železniškim upravam, institucija brez vsake moči, ker je podrejena es. kr. železniškemu ministerstvu. Če ima ta zavod že pogum, da se je upravičeno zanosil nad privat-

nimi železniškimi upravami in jih strogo nadzoroval, kakor se je to pokazalo med letošnjim pasivnim odporom, na privatnih železnicah, kako stališče pa naj zavzema generalna inšpekcija napram državnim železnicam, katerih vrhovni glavar je železniški minister?! V slučaju kake nezgode, se vlačijo vslužbenci pred sodnike, ki ne morejo poznati vseh železniških predpisov. Obsodbe se navadno naslanjajo, na mnenja zvedencev, ki so v to poklicani iz vrst višjih uradnikov raznih železnic. Če je pa slučajno obtoženi vslužbenec oproščen, je stem vsako nadaljno zasledovanje krivcev vstavljeno.

Tako je kazensko postopanje. Še hujše je interno disciplinarno postopanje pri raznih železniških upravah. Uradniki, poduradniki in stalno nastavljeni vslužbenec imajo takozvane personalne komisije katerim je načeloval generalni ravnatelj dotične železnice in ki je bil upravičen razveljaviti vsak sklep če mu ni ugal. Disciplinarna sodišča pri državnih železnicah so tako zastarele institucije, kakor je zastarelo vojaško kazensko postopanje. Ali tudi tukaj se je pričelo svitati. Zadnji pasivni odpor je prisilil železniško ministerstvo, da upelje tudi za državne železničarje personalne komisije, katerih naloga bode, ne le soditi, temveč tudi zastopati interes prizadetih vslužbencev. Pa tudi delavstvo dobi svoje zastopstvo, dočim je bilo do danes popolnoma brez vsacega koli zastopstva. Vsak načelnik je bil tudi neomejen gospodar nad delavci. Jemal jih je v delo, odslavljal jih je, kadar koli se mu je to zljubilo.

Delavski odbori bodo imeli tudi pravico stavljati predloge, glede mezdnege uravnanja, starostnega zavarovanja in reguliranja delavnega časa i. t. d.

Nadejati se je da se razmere na tem toliko zanemarnem polju vendar enkrat izboljšajo. Mnenja pa smo, da bodo ti odbori imeli pomen le tedaj, če stoji za njimi močna stanovka organizacija. Smelo trdim, da je železničar še danes brezpraven proletarec, to pa radi tega, ker tvorijo železniške uprave še vedno državo, v državi.

Razkrinkani prijatelji železničarjev.

Vsem je še v živem spominu, kako so se širokoustili krščansko-socijalni kakor tudi liberalni kandidati v volilni borbi za časa državnoborskih volitev, ko so razvijali svoj program glede zastopanja interesov nižjih slojev. Vsak

tako dobro pristojala njenemu smehljajočemu obrazku.

A tudi Janko je bil zale in čvrste postave in moglo se je reči, da je bil najgorši sprevednik na kolodvoru.

Kakor po navadi so tudi njega dekleta krstila v drugič in mu dale dostojen priimek »ta lep Zane.

Dolgi zlati solčni žarki so po mladi travici pili srebrne kapljice jutranje rose. Rahli veter je podil k obrežju ribiče v čolnih, ki so kimala s težkimi glavami po trudapolnem nočnem lovu.

Janko je sedel na klopici ob vili za gostim leskovim grmom. Ogledoval je zlato rumeni cvet tega grma, otrgal tu pa tam po jednega in ga zamišljen mečkal mej prsti. Pričakoval je Kristino.....

«Kakate že dolgo?» ga pozdravi nena-doma.

«Ne, komaj četrte ure!...» Lepo krasno jutro, kaj ne, gospodična; človek bi kar pesnik postal in opeval to krasoto narave.

«Kaj tudi poet ste Vi!, se začudi Kristina»; kake pesni pa so Vam najljubše in vas najbolj ginejo?»

«Pesni o svobodi», jej odgovori Janko, »te čitam in tudi pojem najrajši»

Kristina se je nekako zganila pri teh besedah. Njeni purpurni ustnici sta se jeli

je hotel biti prvi mej prijatelji proletarijata in pogaziti je hotel v blato svojega socijalno-demokratskega nasprotnika, nazivajoč ga naslednjega reformatorja človeške družbe in največjega sovražnika proletarijata samega. Vse mogoče se je obečavalo delavstvu; da nadkriljevali so v obljubal celo socijalno-demokratske kandidate. Seveda, obljubiti in tudi storiti, je preveč. Imeli smo že prilike opazovati te prijatelje proletarijata, v pravi luči.

Dosti govoriti in nič storiti to je njihovo geslo. Tako delajo v državnem zboru. Povdarjajo bombastično različne potrebe ljudstva, toda previdni so, in ne dotikajo se perečih vprašanj, kako jih odstraniti. Rešitev teh vprašanj prepuščajo socijalno-demokratskim poslancem, da morejo solidarno glasovati proti njihovim tozadevnimi predlogi.

Presenetiti je morala vsakega pošteno mislečega človeka vest, ko je v državnem zboru propal predlog socijalno-demokratskih poslancev, tiče se znižanja cene naj potrebnejših živil. Rudečica nas je oblivala, ko smo čitali o postopanju posameznih krščansko-socijalističnih in liberalnih poslancev in poslancev takozvane »cincarske« politike. Svesti si, da so odposlanci proletarijata, storili njih dolžnost in ker so se ti ljudski sleparji sramovali, se izdati javno interese svojih volilcev, storili so to zahrbtno. Niso se javili h glasovanju, in tem, so menili, da si operajo svoj črni izdajalski obraz. Ali, motijo se ker ljudstvo jih spoznava in izreče o priliki proti njim javno svojo sodbo.

Nekaj sličnega dogodilo se je tudi dne 5. marca t. l. v razpravi proračunskega odseka. Slučaj je za nas toliko važnejši in zanimivejši, ker se tiče specijelno železničarjev.

Tega dne je v proračunskem odseku socijalno-demokratski poslanec Dr. Ellenbogen sporazumno s socijalno-demokratsko organizacijo in s personalno komisijo stavil predlog, da se znesek izdakov za železniški obrat državnih železnic v proračunu zviša za dvajset milijonov kron, katera svota naj se uporabi za zboljšanje plač vsega železniškega osebja. Ob-jednem je predložil resolucijo, obsegajočo vse zahteve državnih železničarjev. Hotel je zakonitim potom izposlovati železniškim uslužben-cem njih tako upravičene zahteve in obvarovati na ta način toliko njih samih kakor tudi vso državo pred hudimi posledicami eventualne pasivne resistance. Krščanskim socijalistom kakor nemškim nacionalcem in vsem drugim prijateljem železničarjev, se je nujala prilika, da to svoje toliko hvalisano prijateljstvo tudi

gibati in zdelo se je kakor da ponavlja besedo »svoboda».

Dve debeli solzi ste zalili v hipu njeni očesi in milim, presunljivim pogledom se ozre v Jankota.

Janko jo je razumel. Spoznal je takoj, da tudi ona živi v sponah suženjstva. Vpraša jo o njeni svobodi.

«Jaz svobode ne poznam», mu odgovori ona; »predstavljam si jo pač, ali oddaljeno od mene, kakor daleč segajo zlati solčni žarki».

«Dovolj mi je to, Kristina», vsklikne Janko. «Prišel sem danes, da vam povem svoje misli. Ni mi več mogoče skrivati svojih čustev. Sklenil sem, da z vami delim gorje in veselje; vam hočem posvetiti svoje življenje. Osvoboditi vas hočem iz suženjstva plavokrvnežev».

Kristina je molče poslušala te Jankotove besede. Jznenadile so jo. Gostejše in debelejšje so se zbirale solze v njenih očeh in kakor srebrne jagode so padale s trepalnic in se zlivale po njenih lahko zardelih licih. Čutila se je srečnejšo.

Janko jo prime rahlo za roko. Kristina ga mило pogleda, nasloni svojo glavo na njegove prsi, in globoko vzdihne. Pogladi jo po mehkiem licu in pritisne krepkeje njeno glavo k sebi. Zbližate se njihovi ustnici in poljub je sledil poljubu...

Nekdo potrka na vrata. Pismonoša je;

ŽRTEV.

Spisal Ig. Miherc.

Kako krasne so bile njene oči! Kakor dva bisera so se lesketale izpod njenega gladkega čela, ko je Janko prvokrat zrl v nje...

Toda njen pogled je postajal mračen. Neka tančica je prepregla nje očesi in tužno, a hrepeneče je pogledovala Jankota. Kakor iza megle žareči ogenj so plavale njene oči pred Jankotom.

Janko je bil človek bistre glave in hipoma se mu je rodila misel. Uganil je povod njene žalosti; uganil je, da jo je pri prvem svojem sestanku zadel v srce.

Večkrat je Janko srečal Kristino minoidoč v službo ali iz službe in dostikrat jo je opazoval, ko je ranega jutra, na balkonu, čistila težke smirniške preproge.

Za ogrom hiše je stal in od tam skrivaj spremljal s svojimi srečnimi očmi gibčno kre-tanje njenega vitkega telesa. Zdela se mu je kakor lurska madona, katero je v svojih otroških letih tolikokrat opazoval na domu pri svojej sestri. Prav njej je bila podobna, kadar se mu je oglasila na oknu razpletenih las, ki so jej padali gosto in valovito po njenih kipečih prsih. Na bradi je imela majhno jamico, ki je

zares pokažejo. Ali, hudo se moti, kdor misli, da so oni to storiti. Finančni minister je vstal proti temu predlogu in naglašal nujno potrebo zvišanja častniških plač. Zagrozil je, z odstopom vlade, v slučaju da se dovoli železničarjem predlaganih dvajset milijonov. Vsi buržvazijski poslanci, toli krščanski socialisti, kakor tudi liberalci pustili so železničarje na cedilu, in glasovali so kot en mož proti socialno-demokratskim predlogom. Jediní socialni demokrati so branili odločno upravičene zahteve železničarjev in kot en mož tudi za nje glasovali.

Odklonjen je bil seveda tudi drugi Ellenbognov predlog, ki je obsegal zahteve državnih železničarjev.

Glasovanje se je vršilo po imenih in da si zapomnite te svoje prijatelje vam jih hočemo tudi imenoma tukaj navesti.

Za predloge so glasovali poslanci Dr. Adler, Beer, dr. Diamand, dr. Ellenbogen, Hybes, Pittoni, dr. Renner in Seitz, kakor že omenjeno, sami socialni - demokrati; **proti** pa so bili: *Dr. Drexel, d'Elcel, Glombinski Hofmann, Kolischer, Kolowrat, Korosec, Kramar, Malik, Morsey, Ploj, Prochazka, Rolsberg, Schmid Schroyfl, Staniszewski, Steinwender, Sylvester, Šrameki Velich, Walcher Willek in Žitnik.*

Nadejati se je, da to postopanje državnoborskih poslancev vendar že spametuje one železničarje, ki se tako bojijo socialno-demokratske organizacije, ali pa se zbirajo okoli krščansko-socialnih in liberalnih sleparjev. Lanjskega leta oktobra meseca, so krščanski zapeljivci napeli vse moči, da bi tudi vslužbenice državne železnice nahujskali za pasivni odpor. Le z veliko težavo jih je socialnodemokratska organizacija odvrnila od tega koraka, dobro vedoč, daje to nastavljen past, v katero so jih kanili oni uloviti.

Sedaj pa, ko jim je bilo zares mogoče kaj storiti za železničarje, obrnili so jim hrbet, češ, finančni minister nima denarja. Vse drugače so pa postopali lanjskega leta, ko je šlo za zvišanje duhovniških plač in drugače se obnašajo tudi sedaj, o ravno aktualnem vprašanju zvišanja častniških gaž.

Kar kdo predlaga za ta dva stanova, je sprejeto in milijonov za njih je vedno na razpolago. Le ubogi proletarjec ne more dobiti niti vinarja.

No, zadovoljni smo vendar; danes poznamo vsaj najzvarnejše sovražnike železničarskega proletarijata, ki so se skrivali pod masko prijateljstva. Padla je ta maska z njihovih obrazov in hlinjenci stoje pred nami, kot osramočene izdajice svojih volilcev proletarcev.

Dopisi.

Iz Gorice, V noči od 8. na 9. marca t. l. pripečil se je v na gorški postaji državne železnice sledeči dogodek:

Spremembna čuvaja, Josip Parte iz Plave in Gregor Sterčnik iz Kanala bila sta 8. marca t. l. popoldne v Gorici po svojih privatnih opravilih. Kanala sta, vrniti se domov ponoči z vlakom ob 12. uri 40 min.

Prišedša precej zgodaj na postajo sta hotela obiskati še svojega tovariša Kroparja, ki je bil pred kratkem prestavljen iz Kanala v Gorico. Le-ta je bil ravno v službi na severni strani postaje v bloknom stolpu, kamor, sta Parte in Sterčnik tudi krenila, korakajoč preko postaje.

prinesel je Kristini pismice. Hlastno ga odpre in čita:

Draga Kristina!

Ni mi mogoče priti, kakor sva se dogovorila. Bil sem 18 ur v službi, a ker manjka sprevodnikov, sem moral zopet takoj v službo za daljnih 16 ur. Ako pride Tvoja mati počakajte me obe, jutri zvečer ob 9. uri na Kolodvoru.

Tvoj
Janko.

Na Ik. 9233 z vlakom št. 82 odpeljal se je Janko v službo. Hudo je bil utrujen in glava mu je omahovala sim in tja; le prav težko je še premagoval spanec. Zastonj je bilo: Med kilometrom 47.7 in 47.5 prav sladko zaspil na svojem zavornem sedežu. Naenkrat omahne, pade s sedeža doli mej vozove in po njem je bilo.

Zadnje njegove besede so bile: Kristina, Kristina, Kristina in zaprl je za vedno svoje trudne oči.

In zopet potrka pismonoša na vrata. Izročil je Kristini brzojavko. Nekaka groza jo obide; in strahom razpečati brzojavko. Čitala je, a ne do kraja. Zgrudija se je na tla v svoji mali spalnici in potok solz se je vtilil iz njenih oči. Ihtela je dolgo časa in klicala obupljivo svojega nesrečnega Jankota....

Tolažbo je našla v hladnih morskimi valih, ki so družega dne izmivali njene solzne oči....

Kmalu nato dobi obratni uradnik g. Kahm nujno ovadbo od premikaškega nadzornika Jerankota, da se neki pijanec klati po severni strani postaje in postopa po železniškem tiru. Gosp. Kahm je takoj odposlal tjakaj ljudi, da poiščejo tega pijanca, a niso našli nikogar. Kmalu za premikaškim nadzornikom pride k g. Kahmu krajevni nadzornik g. Bindeus ter mu pove, da s ta v bloknom stolpu na severni strani postaje dve tuji osebi.

Vsled tega novega poročila, g. Kahm takoj zapove poklicati stražnika in pripraviti rezervni stroj. Gosp. Kahm sam, Bindeus, aspirant Dietrich in pa došli stražnik, so odpeljali se nemudoma k bloknom stolpu, da tam ugrabijo naznanjena dva tujca.

Prišedši na lice mesta, so našli v stolpu imenovana dva čuvaja, Parteja in Sternika.

Gosp. Kahm zavkaže stražniku, da jih uklene in aretira. Stražnik se je seveda branil to storiti, ker sta se oba legitimirala za železniške uslužbenice in sta bila povsem trezna in se tudi vedla v vsakem oziru dostojno. Čuvaj Parte je g. Kahma še opozarjal nato, da ga vendar pozna, ali bilo je vse zastonj. Zahteval je naj odločneje od stražnika, da ju aretira na njegovo odgovornost, čemur se je stražnik končno tudi udal in odpeljal oba čuvaja uklenjena na policijo.

Zjutraj ob 6. uri šele se je g. Kahmu zbistrila pamet ter je prosil dotičnega stražnika da naj čuvaja izpusti na prosto. Seveda stražniku tega ni bilo več mogoče storiti, ker je stvar že prijavil državnemu pravdnistvu. Vsled tega je g. Kahm poslal g. Bindeus-a k državnemu pravdnistvu da je ta izposloval izpuščenje obeh povsem nedolžnih čuvajev na prosto.

Čuvaja pa ševeda nista mogla nastopiti istega dne zjutraj ob 6. uri svoje službe, ker sta došla se-le prosta poludne domov, vsled česar se bosta morala brezdvomno zagovarjati pred svojimi predstojniki.

Železniska uprava naj spozna iz tega dogodka, kakih domišljačev ima v vrstah svojih uradnikov, ki v svoji megalomaniji pozabljajo na vse instrukcije za opravljanje svoje službe, in se smatrajo kompetentne za opravila, ki nasprotujejo kričeče, vsaki službeni pragmatiki kakor tudi celemu obratnemu redu.

Impozanten shod državnih železničarjev.

V soboto 7. t. m. se je vršil v Delavskem domu Via Boschetto javem shod krajevne skupine Trst II (državni železničarji). Da ravnateljstvo državnih železnic v Trstu zvež ust svojih uslužbencev samih, kaj oni potrebujejo neobhodno in kaj povsem upravičeno zahtevajo ter kako nujne pomoči jim je treba, povabilo se je isto, da odpošlje k temu shodu svojega zastopnika. Ravnateljstvo se je odzvalo temu povabilu in je poslalo gosp. dr. Kocijančič-a, ki je pazno zasledoval vse gibanje na shodu in si beležil njih obupne klice in resne groznje.

Sodrug Zink kot predsednik krajevne skupine pozdravil je mnogodrojno došle železničarje in izrazil svoje veselje nad zanimanjem žensk, ki so v precejšnjem številu prihitele na shod s svojimi možini. Povdarjal je, da je ta shod sklicala velikanska beda, v kateri živijo državni železničarji. «Ne moremo več naprej» je dejal: naša kriza postala je akutna in treba je nemudoma ozdraviti to stanje. Naše materialno stanje je tako, da smo prav blizu onemu dnevu, ko ne bomo mogli sploh več opravljati svojega težkega in odgovornega posla. Zadolženi smo čez glavo, od vseh strani nas pritiskajo upniki a kredita nikjer več nobenega ni; sedaj so nam hišni posestniki tudi odpovedali stanovanja; železniska uprava pa je gluha za vse naše prošnje, za vse naše priitobze. Zdi se nam, da si domišlja, kakor da mi simuliramo svojo bedo. Prišli smo tedaj danes skupaj da sklenemo vsi sporazumno, kaj naj storimo in kako naj postopamo, da ne bodo ostali naši klici, oni vpijočega v puščavi. Nato je prijavil sledeči dnevni red:

1. železniska stanovanja in gradba za to potrebnih stanovanj;
2. Dunajska stanarina;
3. Doklada za Kras;
4. Eventualija.

Prvi je dobil besedo sodrug Kopač, ki je v kratkem a jedrnatem in energičnem govoru obrazložil splošni položaj državnih železničarjev, kritiziral ojstro postopanje železniške uprave in se zgražal nad tem, da železničarji ne dobijo niti že davno zasluženega in obljubljenega jim plačila. Ne samo, da delavca danadan obsipa s najrazličnejšimi obljubami, ki se jih ne namerava nikdar izpolniti, niti onega se jim ne da, kar imajo že zajamčenega z dokumenti. Tako postopanje je označil sodrug Kopač nevredno okr. avstrijskih državnih železnic; prispodobil ga je nehumannemu postopanju oderuha, kojemu se človek ne smili, tudi če bi pred njim gladu umiral. Povedal je nadalje, kako se zavlačuje zidanje poslopij za železničarska stanovanja. Pravijo, da nimajo načrtov!

Kako smešen izgovor! Koliko železniških poslopij je vendar že zidala železniska uprava in vsaj eden načrt iz med tolikih bi bil vendar tudi za nas dober. Ali delati je treba novih, samo da se stvar zavlačuje. In ti novi načrti so baje tudi že gotovi. A kaki so čujte vendar! Za vse železničarje se namerava napraviti v Trstu samo jedno veliko poslopje. To je grozna nesmisel, ki pa ima gotovo isti namen kakor smo že omenili. Ti načrti bodo, ovrženi in treba bo «boljših».

In za te nove načrte bo treba zopet časa.

Pri pomnil je pa tudi sodrug Kopač, da so krivi tega odlašanja na Dunaju v ministerston, a nikakor ne v Trstu pri ravnateljstvu. Stavil je vsled tega predlog, da se izvolita dva delegata, ki naj gresta na Dunaj k železniskemu ministru ter ga še enkrat in zadnjikrat opozorita na opasni sedanji položaj, izzvam vsled neznosnih razmer železničarjev. Zahtevata naj, da se do 1. aprila t. l. opomore železničarjem, ker bi sicer ne odgovarjali več za posledice, ki bi mogle nastati vsled brezbriznosti železniške uprave.

Huda debata se je vnela mej zborovalci c tem predlogu in tudi ženske so se je vdeležile z živim zanimanjem.

Vse je bilo proti temu, da se se nadalje delegira in tako poniževalno prosi. Nihče ne pojde več na Dunaj, to je bila parola! V gibalo se je dalje, kaj storiti. Končno, je bil sprejet z velike zadovoljnostjo jednoglasno predlog sprevodnika Köfferla, po katerem se imabrzojavnim potom pozvati železniski minister, da do 1. aprila t. l. ugoti zahtevam železničarjev, ki so na dnevnem redu opozorjaje ga, ob jednom na posledice, če bi tem zahtevam ne ugodil.

Nato je bila jednoglasno sprejeta sledeča.

Resolucija.

Dne 7. marca 1908 v Delavskem domu v Trstu zborujoči železniski vslužbenici drž. železnice v Trstu, so po daljši debati sklenili predložiti slavnemu c. kr. železniskemu ministerstvu sledeče

zahtere:

1. poslopja za železničarska stanovanja se imajo pričeti zidati v najkrajšem času, tako da bode do 24. avgusta t. l. pripravljenih vsaj 80 stanovanj; železničarjem kateri bodo po 24. avgustu t. l. eventualno brez stanovanja, ima ravnateljstvo drž. železnice ista preskrbeti in jim jih tudi plačati:

2. dovoliti se mora:

a.) do klada za Kras obstoječa iz 10% plače in sicer za vse uradnike, poduradnike in sluge na progah Trst uštevši Podbrdo in Trst uštevši Poreč začeniši že s 1. januarjem 1908;

b.) 100% stanarina za Trst in okolico, 90% za Gorico in 80% za Jesenice, istotako začeniši s 1. januarjem 1908.

3. Izplačati se ima dragsinska doklada 50 K vsem v Trstu okolici ter v Gorici in na Jesenicah kakor tudi na poreški progii nameščenim poduradnikom in slugam, najdalje do 1. aprila 1908, onim stalnim železniskim vslužbenem v Trstu in okolici s pravico definitivnosti od 1. januarja 1907 oziroma od 1. julija 1907 in katerim se je pri prvem izplačilu njihove plače vtrgala plačilna doklada, se ima ta zastala plačilna doklada izplačati do 1. aprila 1908.

4. Za najmanjso dnevno plačo delavcem v Trstu in njegovi okolici naj se določi znesek 3 K 20 vin.

Zbor izjavlja odločno, da ne sprejme nikake odgovornosti za posledice, ki bi nastale vsled tega, da se gorenjim zahtevam ne bi ugodilo do 1. aprila t. l.

V Trstu, dne 7. marca 1908.

Ta resolucija se je tudi takoj brzojavnim potom odposlala v smislu Köfferlejevega predloga železniskemu ministerstvu.

Radovedno pričakujemo odgovora.

Detektiv državnih železnic v Ljubljani, postaja od dne do dne predrznejši in skrajni čas je, da se mu čedni posel kar narhitreje onemogoči. Kontrolorska služba, za katero je možiček nastavljen, mu je spanska vas in vspeli njegovega delovanja so taki, da mu slav. direkcija pri najboljši volji ne more nakazati remuneracij. Naravno je toraj da se poskuša v drugih in sicer takih poslih, katere sicer vsak značajan človek prezira.

Tako si je n. pr. gospod detektiv vtepel v glavo najti na pustni terek za vsako ceno pijanca med službo opravljajočimi vslužbenici. Sreča mu ni bila mila, akoravno se je vozil cel dan po progii. Rezultat je bil zanj naravnost uničujoč. V pozni uri mu žilica še ni dala miru in peljal se je še enkrat ven na progo z vlakom št. 1720, do Medvod računaje na to, da so na tej postaji največji pijanci, in nesel je svojega rojstva zvrta kolena do obeh čuvajev na koncih postaje. Trud pa je bil zastonj; fin njegov nosek češkega pokoljenja pri vsej občutljivosti ni mogel zavohati tako srčno želečega si alkoholnega duha in ves trud je bil zaman. Gospod kontrolor! Povemo vam kar naravnost, da tudi na tem polju ne najdete

Dr. Weifnerjev „Reichsverein.“

Preveč časti bi izkazali Weifnerju, če bi se lotili njegove osebe. Tudi njegova poštenost ni za nas toliko važnosti, da bi se z njo natančneje pečali. Če ga tukaj imenujemo, storimo zgolj radi tega, da pokažemo svetu njegovo otročjo najivnost, ki ga zapeljuje, da poskuša disorganizirati še-le pred krakem, z velikim trudom doseženo solidarnost železniških vslužbencev. To njegovo škodoželjno prizadevanje ima svoj izvor v dveh momentih. V prvi vstanavlja dr. Weifner svoje frakcije iz podlega maščevanja, v drugi vrsti pa iz prav umažanega, samoljubja.

Uradniško društvo se je naveličalo njegove prešernosti, spoznalo je nepremišljeno in škodljivo taktiko, s kojo je nastopal v bojih za zahteve svojih varovancev in izbacnilo ga je iz svoje srede. Ta brca je bila za Weifnerja prehuda in ni mu je bilo mogoče pozabiti. Sklenil je, da se maščuje in sredstvo, katero si je v to svrhu izbral, je najpodleje...

Njegovo samoljubje preoblasta doslednost njegovih nazorov. Izguba tega častnega mesta, vodstva nad nami železničarskimi uradniki je zanj uničevalna in to zgubljeno mesto si hoče nadomestiti za vsako ceno. Svoje ime hoče ovekovečiti, kako ga ovekovečiti, to mu je malo mari. Začel je z izdajstvom; postal je izdajca onih idej, ki so mu bile pred kratkem vodilne in poteptal je v blato svojo doktorsko čast in značajnost ter s tem dal dokaza, da je on človek, sposoben za vsako naj podležjo delovanje.

Dr. Weifner vstanavlja namreč danes nekako društvo, ki naj bi bilo ponjegovem mnenju povsem neodvisno. Seveda se tako društvo že radi malostevilstvi privrzcencev ne bode moglo ponašati z drugimi uspehi, nego s povečevanjem dr. Weifnerjevega genija. Na kake druge uspehe sploh ni misliti, ker skupino političnih nevednežev, ki jih bode obsegalo to društvo, ne bode treba nikomur upoštevati.

Sicer nam je pa popolnoma prav, da se proselitje iz koalicije in raznih stanovskih organizacij spravijo v samostalno skupino, ker jim potem vsaj ne bode možno kvariti stremljenja celotne organizacije. Stanovsko zavest bodo gojili lahko na svoj način: naduto in puhlo, kakor je bila še pred pičlo jednim letom navada v uradniškem društvu, čegar člani so bili dr. Weifner in njegovi sateliti. Radikalnost si bodo samo domišljevali, pozabili pa bodo popolnoma na dejstvo, da njih obstanek korenini edino v splošni organizaciji, a ne v njih samih. Če bi danes iz katerihkoli vzrokov zaspala splošna organizacija, zlezejo nedvomno pod klop vsi možakarji „Reichsvereina“, na čelu jim dr. Weifner in takoj bi jim bilo jasno, kje so učvrščene korenike njihovega obstoja.

Smelo lahko trdimo, da so se dr. Weifner in njegovi pristaši v krasnem času obstoječe koalicije mnogo naučili od socijalno-demokratske organizacije: niso se pa še povzpeli do razredne zavesti. Ta pojem presega njihovo pamet.

Če bi jim bil jasen, prizadevali bi si, organizacijo podkrepiti in njeno moč pomnožiti s tem, da bi v njo privajali vse brezposestne, ki živijo le od dela svojih rok. Naša razredna zavest kulminuje vendar v tem, da postanemo čimprej politična moč in da političnim potom predrugacimo oboje kvarljiv družaben red. Sedanjih gospodarskih bojev za dvignjenje našega gmotnega stanja vdeležujejo se le delavci enega ali nekaterih poklicev, a to še nikakor niso razredni boji, ki bi mogli uspešno uplivati na današnji družabni red. To je dejstvo, ki ga lahko opazujemo v vseh dosedanjih socijalističnih gibanjih.

Iz tega pa se tudi učimo, da si v svojem gospodarskem in političnem gibanju zastavljamo take cilje, ki obsegajo koristi celega proletarijata, to je onega svetovnega, a zapostavljenega razreda, kateremu pripadamo tudi mi železničarji vseh kategorij brez izjeme.

To naziranje je seveda dr. Weifnerju povsem tuje. Kljub temu si bode pridobil peščico nevednežev, da vstanovi znjimi društvo, ki bo kakor vpijoči v puščavi, ker ga ne bode nihče upošteval. Če bi se slučajno v tem društvu porodila kaka dobra misel, bode za nje obstojenja potrebna vsakokrat podpora splošne organizacije.

Trezno misleči železničar torej nima nikaškega poudara pristopiti Weifnerjevemu „Reichsvereinu“, za člane organizacije pa, bi bilo naravnost pregreha, iz iste izstopati ter siliti v to novo društvo. Dokaz nečuvne nevhvaležnosti in skrajne nezavednosti bi doprinesel vsakdo, kdor bi izstopil iz organizacije, koja je že izposlovala toliko gmotnih koristij za vse železničarje. Vsak član bodočega dr. Weifnerjevega društva krene na popolnoma negotovo pot, po kateri ne more korakati s tako zavestjo kakor po oni poti, koja mu kaže železničarska organizacija. Zapustiti organizacijo, ki se je izkazala že v tolikih slučajih skrbno varovanko pridob-

ljenih pravic in zmagonosno boriteljico za daljuje opravilne zahteve vsih železničarjev ter ustopiti v društvo osnovano od onega človeka, kojemu je naše uradniško društvo ki je zvezano z organizacijo dalo nezaupnico, bilo bi sramotno in izdajalsko za vsakega železničarja. Ne, kaj tacega ne stori razredno zaveden železničar! Če so nekatere kategorije mogoče nezadovoljne s zadnjo regulacijo, tedaj se bode organizacija na podlagi konkretnih predlogov za ublaženje nedostatkov zavzela z večjim uspehom, nego katerokoli drugo crustvo, vsekakor pa z večjim pridom nego dr. Weifnerjev „Reichsverein“.

t.

Listnica upravištva

(Voditelji krajevnih skupin in vplačevalnic, naj blagovolijo vsakokrat čitati sledeče opazke ter se v svojem delovanju strogo pognih ravnati).

Da zamoremo ugoditi različnim reklamacijam in priložbam radi nerednega prejetanja lista, priporočamo vsem članom, da nas obvestijo proročasno o vsaki spremembi svojega bivališca in to vsaj pet dni pred izdajo lista, ker bi se sicer na kasneje došle nam reklamacije, pri odpravi dotične šterilke ne mogli več ozirati in bi se izostala šterilka odposlala reklamatorju še le pri odpravi prihodnje šterilke lista. To slednje celja tudi za one ki so zaostali s plačili svojih doneskor.

Naznani naj se tudi redno vsaka prememba glede šterila iztisor, ki jih imamo odpremili v paketih.

Za reklamacije se pa poslužujte samo naše tiskovine „poštine-prosta časniška reklamacija“.

Dobili jo je zastonj pri vseh voditeljih in zaupnikih.

Voditelji krajevnih organizacij se opozarjajo na sledeče.

Vsem pošiljalcem brošure „Železničarsko pravo“, (Das Recht der Eisenbahner), priložili smo tudi po en vezan izvod, namenjen izključno knjižnici krajevnim organizacijam. V isto scrho smo priložili tudi še druge dre knjigi in sicer „Računsko poročilo strokorne komisije za Avstrijo“ (Rechenschaftsbericht der Gewerkschaftskommission Osterreichs) ter „Sejni zapisnik strokorne komisije (Protokoll über die Sitzungen der Gewerkschaftskommission)“.

Razren imenocanih knjig odposlje se čez nekaj dni, na esa rodstva krajnih skupin in tudi le za njihove knjižnice po en izvod knjige: „Zgodovina strokovnega gibanja v Avstriji“, (Geschichte der österreichischen Gewerkschaftsbewegung). Cena iste je 2 kroni 20 cin. s poštnino vred.

To zadnjo knjigo je založilo upravištvo in se naročila sprejemajo proti gornjem znesku.

Listnica tajništva

V nedeljo 15. t. m. se vrši v Sezani v gostilni pri „Starcm lovcu“ železničarski sestanek. Začetek ob 1/2 3 uri pop.

**

Vsem krajevnim skupinam in vplačevalnicam Splošnega prac. in strokovnega društva se naznanja, da se imajo vse reklamacije tičoče se uprave, „Železničarja“ nasloriti na upravo „Der Eisenbahner“ Dunaj V., Zentagasse Nr. 5.

Sodrugci odborniki so naprošeni, da pošljejo natančne naslove vsih članov ki imajo dobiti „Železničarja“ na upravo „Eisenbahnerja“ na Dunaju.

Prvo številko smo dobili povrnjeno iz raznih krajev z opazko „nepoznan“. V intersu članov je vendar, da dobivajo redno svoj časopis — ker je ta njihova lastnina. Naravno je sicer ali neopravičeno da se člani togote nad upravištvom ali pa nad pošto. Ne uprava lista, pa tudi ne pošta niste krivi, če so naslovi napačni, temveč edino le člani sami, ki ne naznanijo pravočasno spremembe stanovanj svoji organizaciji.

Votjve v železničarsko zavarovalnico za nezgode.

Uslužbenci južne železnice! Funkcija ska doba delegatov in namestnikov v združne zavarovalnico avstrijskih železnic za nezgode, je potekla.

V zmislu § 9. pravil je predstojništvo razpisalo nove volitve delegatov in njih namestnikov za občni zbor zavarovalnice.

Na vsaki privatni železnici volijo udje zavarovalnice v zmislu § 8. in 9. po enega delegata in enega namestnika za občni zbor.

Ud zavarovalnice je vsak nastavljenec železnice (uradnik, poduradnik strojno in spredniško osobje, postajni uslužbenci, čuvaji, delavniški, kurilniški, skladiščni, železniški delavci i. t.) Vsak železničar voli torej enega delegata in enega namestnika.

Na južni železnici Vam priporočamo sporazumno z zaupniki sledeča kandidata:

Za delegata:

Robert Scherbaum, višji sprevodnik, Matzleinsdorf.

Za namestnika:

Ljudevit Ber, strojevodja, Mürzzuschlag, železničarji!

Volite složno!

Eksekutiva organiziranih železničarjev v Avstriji.

Južni železničarji pozor!

Vsem onim postajam, ki so vložile prošnje do 1. marca 1907, se naznani, da je državni poslanec sodrug Tomschik oddal generalnemu ravnatelju gospodu dvornemu svetniku dr. Egerju zaznam onih postaj, ki so bile pri marčni regulaciji prezrte. Ravnatelj mu je obljubil, da bode celo zadevo natančno preiskal in mu zagotovil, da bode vse prezrte kategorije zvišanje od marca 1907 nazaj izplačano.

Železničarsko tajništvo v Trstu.

Sodrugci železničarji! zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah, Rdeči Prapor, „Delavski list“ in Železničar.

Izognite se vseh onih, kateri vaši zahtevi ne vstrežejo.

Tembolj bode razširjeno strankino časopisje, temvečja bode vaša moč.

Gostilna

„Casa del Popolo“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Caterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljeno. — Cene zmerne.

Shajališče zunanjih sodrugov.

Kavarna UNIONE - Trst

Ulica Caserma in ulica

Torre Bianca

Napitnina je odpravljenaa Velika zbirka političnih in leporečij in časnikov v vseh jezikih.